

Programma 5

Opgave Economie en Toerisme

5.1 Programmaplan

5.1. Context en aanleiding

5.1.1. Context

In 2021 is de visie Economisch domein Geertruidenberg vastgesteld, deze is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners op de terreinen economie en toerisme. Geertruidenberg is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is en hebben de ambitie om het bedrijfsleven bij te staan in de duurzaamheidsopgave en het toekomstbestendig te maken.

De ondernemers en organisaties hebben zware jaren achter de rug. Onder andere door de coronacrisis, maar inmiddels ook door de inflatie en energiecrisis. Ondernemers worden daarnaast gevraagd om te investeren in het verduurzamen van het bedrijf.

Op het gebied van toerisme zijn mooie stappen gezet in de afgelopen jaren. De komende periode gaan we hiermee verder aan de slag, onder andere door het versterken van het merk 'Vestingstad aan de Biesbosch' en het stimuleren van het toeristisch ondernemerschap.

Het programma economie & toerisme beschrijft wat we gaan doen, welke rol we aannemen en hoe we dat gaan betalen. De focus ligt daarbij op de komende drie jaar. Maar deze opgave vraagt om een lange termijnvisie, zodat ook ondernemers weten waar ze aan toe zijn. Als gemeente richten wij ons op de volgende thema's: Verbeteren vestigingsklimaat, circulaire, duurzame & innovatie economie en gastvrije gemeente.

5.1.2 Aanleiding

Met ruim 10.000 banen, zo'n 2200 bedrijven, 5 bedrijventerreinen en 2 winkelgebieden hebben we een prima uitgangspunt. De ligging aan de Bergsche Maas en snelwegen A59 en A27, op de as tussen de grote steden Rotterdam en Antwerpen is uniek. Geertruidenberg als vestingstad, gelegen nabij Nationaal Park De Biesbosch en omsloten door water biedt veel potentie als toeristisch recreatieve hotspot.

Net als elders in Nederland neemt het aantal openstaande vacatures toe door de krapte op de arbeidsmarkt. We zien ook dat veel jongeren niet terugkeren als ze de gemeente hebben verlaten om elders te studeren. Het aantal inwoners groeit beperkt. De potentiële beroepsbevolking zal daardoor nauwelijks verder stijgen.

Dit programma maakt duidelijk dat het heel belangrijk is om te blijven werken aan een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is.

We kunnen dit zeker niet alleen. In dit programma lichten we onze ambitie, visie en strategie toe. We willen met name benadrukken dat we samen met onze ondernemers en partners optrekken. We kunnen en doen dit niet alleen.

5.2 Ambitie en Strategie

5.2.1 Ambitie

De centrale ambitie van dit programma is: De gemeente Geertruidenberg is gastvrij naar bezoekers, biedt een fijn leefklimaat voor de inwoners, voorziet in ruimte voor ondernemerschap en is klaar voor een duurzame & innovatieve economie.

Onze lokale bedrijven zijn de drager van onze economie, de gemeente stimuleert, faciliteert en creëert de randvoorwaarden. We richten ons op een goed vestigingsklimaat, een circulaire, duurzame & innovatieve economie en een gastvrije gemeente.

5.2.2 Strategische doelstellingen

Er zijn drie hoofddoelen voor dit programma; één voor elk van de drie thema's.

1. Het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren

We zorgen voor behoud van de lokale werkgelegenheid en zetten optimaal in op ruimtegebruik en toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen. Daarnaast zetten we in op compacte en complete winkelgebieden in de gemeente.

2. Een circulaire, duurzame en innovatieve economie in 2050 of eerder

We staan het bedrijfsleven bij om te komen tot een circulaire economie en faciliteren bedrijventerreinen om energieneutraal te worden. Innovatie stimuleren we en verbinden partijen met elkaar om stappen te kunnen maken.

3. De gemeente is gastvrij naar bewoners en bezoekers

We zetten in op meer toeristische bezoekers, die we langer in het gebied willen laten verblijven en die vaker terug komen naar de gemeente Geertruidenberg.

5.2.3 Maatschappelijke effecten

Vanuit de hoofddoelen, worden er per programmalijn verschillende gewenste maatschappelijke effecten geformuleerd:

1. Het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren

- a. Schonere, veiligere en aantrekkelijke bedrijventerreinen en winkelgebieden
- b. Afname leegstand op bedrijventerreinen en winkelgebieden
- c. Compacte winkelgebieden
- d. Behoud werkgelegenheid en banen

2. Een circulaire, duurzame en innovatieve economie in 2050 of eerder

- a. In 2050 is de Geertruidenbergse economie circulair, met als tussendoel 50% in 2030
- b. De bedrijventerreinen zijn in 2050 energieneutraal
- c. Meer ruimte voor innovatie vanuit bedrijven

3. De gemeente is gastvrij naar bewoners en bezoekers

- a. Verhoging toeristische recreatieve werkgelegenheid
- b. Stijging van het aantal toeristische overnachtingen
- c. Minimaal behoud van diversiteit van culturele organisaties en evenementen

5.2.4 Strategie

Dit programma stelt de opgave centraal. Dat betekent dat we niet uitsluitend kijken wat er kan vanuit bestaande kaders, maar dat we ons de vraag stellen: wat is er nú nodig om de uitdagingen het hoofd te bieden? Hoe houden we het economisch klimaat vitaal, ontwikkelen we door en pakken we de kansen aan. Dat vraagt om politieke daadkracht, ambtelijke slagkracht en een wendbare organisatie.

We werken projectmatig en daarbij is het belangrijk om beweging te creëren. Hoewel de invloed soms beperkt is, heeft de gemeente op basis van de kaders en het stellen van randvoorwaarden de regie om de economische opgave op gang te brengen, te faciliteren en waar mogelijk te versnellen door de uitvoerdersrol te hand te nemen. De gemeente fungeert vaak als lokaal regisseur. De regisseur stuurt betrokken partijen aan, stelt heldere doelen en komt tot concrete uitvoeringsplannen. Dit betekent dat:

- Wij het bedrijfsleven betrekken, oproepen, op de verantwoordelijkheid wijzen en soms aansturen om een bijdrage te leveren en tot resultaten te komen;
- Wij partijen ondersteunen en stimuleren.

De gemeente neemt drie rollen aan binnen het programma economie. De rol van facilitator, uitvoerder of regisseur.

Op sommige thema's heeft de gemeente veel handelingsperspectief, op andere thema's is dat minder. Bovendien brengen we focus aan: we zetten volledig in op thema's die kunnen zorgen voor de grootste impact. Dat betekent dat er verschil zit tussen de hoeveelheid en omvang van concrete projecten en inspanningen per thema.

5.2.5 Afbakening

Met het benoemen van de drie programmathema's is binnen de opgave focus aangebracht, met als doel hierop vanuit een integrale aanpak te versnellen.

We benadrukken dat de werving van bedrijven naar deze regio en promotie van de regio als verblijfsgebied niet tot de opgave behoort. Deze rol is weggelegd bij andere samenwerkingspartners zoals Rewin, Regio West-Brabant, Zuiderwaterlinie.

Naast de inspanningen binnen dit programma werken we ook mee aan verschillende thema's van andere programma's zoals het programma Duurzaamheid en Leefbaarheid.

5.3 Aanpak

5.3.1 Programmalijnen

Dit programma bestaat uit drie programmalijnen. Iedere programmalijn heeft een eigen thema; de thema's zijn nauw met elkaar verbonden.

1. Verbeteren vestigingsklimaat

We zorgen voor behoud van de lokale werkgelegenheid en zetten optimaal in op ruimtegebruik en toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen. Daarnaast zetten we in op compacte en complete winkelgebieden in de gemeente.

Om de maatschappelijke effecten te realiseren werken we o.a. aan deze inspanningen:

- Kwaliteitsverbeterplan bedrijventerreinen
- OV-hub bedrijventerreinen
- Verkenning maritieme sector op thema's onderwijs en clustering
- Startersprogramma

2. Circulaire, duurzame & innovatieve economie

We staan het bedrijfsleven bij om te komen tot een circulaire economie en faciliteren bedrijventerreinen om energieneutraal te worden. Innovatie stimuleren we en verbinden partijen met elkaar om stappen te kunnen maken.

Om de maatschappelijke effecten te realiseren werken we o.a. aan deze inspanningen:

- In beeld brengen van de rest- en vraagstromen op bedrijventerreinen
- Uitreiken Groene Pluim
- Aanbestedingsbeleid herzien

3. Gastvrij naar bezoekers

We zetten in op meer toeristische bezoekers, die we langer in het gebied willen laten verblijven en die vaker terug komen naar de gemeente Geertruidenberg.

Om de maatschappelijke effecten te realiseren werken we o.a. aan deze inspanningen:

- Verbeteren zichtbaarheid en beleefbaarheid vesting

- Uitbreiding bewegwijzering en aanlegvoorziening op het water
- Optimalisering fiets- en wandelstructuur

5.2 Ontwikkelingen

Voor de opgave Economie en Toerisme zijn geen mutaties.

5.3 Beleidsindicatoren

Hoe gaan we dat meten?

Strategisch doel	Beleidsindicatoren	Meest recente meting *
Het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren	Leegstandscijfer bedrijventerreinen	56
	Leegstandscijfer winkelgebieden	28
	Aantal bedrijfsvestigingen	2170
	Aantal banen	10802
	Winkels buiten kern winkelgebied	40
Een circulaire, duurzame en innovatieve economie in 2050 of eerder	Toename energieopwek bij bedrijfspanden	21761
	% hergebruik primaire grondstoffen (landelijke monitor wordt ontwikkeld)**	
De gemeente is gastvrij naar bewoners en bezoekers	Aantal banen toeristisch recreatieve branche	505
	Aantal overnachtingen (toeristenbelasting)	20899

* *Economische barometer Geertruidenberg 2022*

** *Indicator geldt ook voor programma duurzaamheid*

Wettelijke beleidsindicatoren

Nr.	Taakveld	Naam indicator	Jaar	Waarde (Jaarrekening 2021)	Begroot 2024	Eenheid	Bron
14.	3. Economie	Funciemenging **	2022	52,3	52,0	%	LISA
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	2022	1210	1219	Bedrijfsvestigingen per 10.000 inwoners	KvK

** *funciemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.*

5.4 Risico's

Het bedrijfsleven zal samen met ons moeten investeren om de hoofddoelen te halen. Dit vraagt inzet en ook een financiële bijdrage van het bedrijfsleven. Een risico is dat het bedrijfsleven hier niet aan voldoet.

5.5 Investeringsen

Voor het programma Economie en Toerisme zijn geen investeringen voorzien.

5.6 Lasten en Baten per programma

Lasten en Baten

In onderstaande tabel zijn, overeenkomstig de BBV voorschriften en gespecificeerd per taakveld, de lasten en baten van het programma opgenomen. Als gevolg van de weergave in een veelvoud van € 1.000 kunnen er in de tabel afrondingsverschillen zitten.

Begroot totaal van lasten

Pr.	Taakveld	Taakveld omschrijving	Na wijziging 2023	Begroting g 2024	Begroting g 2025	Begroting g 2026	Begroting g 2027
P5	2.3	Recreatieve havens	9	8	8	8	8
P5	2.4	Economische havens en waterwegen	61	58	63	63	58
P5	3.1	Economische ontwikkeling	404	499	490	494	494
P5	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	39	41	41	41	41
P5	3.4	Economische promotie	217	290	250	225	225
P5	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	441	465	465	465	465
P5	5.4	Musea	27	31	31	31	31
P5	5.5	Cultureel erfgoed	207	210	209	209	209
P5	5.6	Media	653	630	630	630	630
P5	8.3	Wonen en bouwen	31	36	36	36	36
TOTAAL			2.089	2.268	2.223	2.202	2.197

Begroot totaal van baten

Pr.	Taakveld	Taakveld omschrijving	Na wijziging 2023	Begroting g 2024	Begroting g 2025	Begroting g 2026	Begroting g 2027
P5	2.3	Recreatieve havens	17	18	18	18	18
P5	2.4	Economische havens en waterwegen	30	31	31	31	31
P5	3.1	Economische ontwikkeling	38	53	53	53	53
P5	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12	8	8	8	8
P5	3.4	Economische promotie	0	0	0	0	0
P5	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	42	42	42	42	42
P5	5.4	Musea	10	10	10	10	10
P5	5.5	Cultureel erfgoed	26	26	26	26	26
P5	5.6	Media	22	0	0	0	0
P5	8.3	Wonen en bouwen	4	4	4	4	4
TOTAAL			201	192	192	192	192

Begroot totaal van bestemming

Pr.	Taakveld	Taakveld omschrijving	Na wijziging 2023	Begroting g 2024	Begroting g 2025	Begroting g 2026	Begroting g 2027
P5	0.10	Mutaties reserves Lasten	0	0	0	0	0
P5	0.10	Mutaties reserves Baten	35	35	35	35	35
TOTAAL			-35	-35	-35	-35	-35

Begroot resultaat

TOTAAL LASTEN	2.089	2.268	2.223	2.202	2.197
TOTAAL BATEN	201	192	192	192	192
TOTAAL RESERVES	-35	-35	-35	-35	-35
SALDO Programma 5	1.853	2.041	1.996	1.975	1.970

Bedragen afgerond op veelvoud van € 1.000

